

utrjena, so imela nekdanj štiri stolpe. Tretja vrata je dal zgraditi kralj Stanislav Avgust. Od teh vrat, ki so se po kralju imenovala „Ponjatkovska“, je peljala pot do mesta čez takozvani turški most, katerega so zgradili Turki iz razvalin dveh cerkva. V zadnjem času so zgradili širok, pripraven most, ki pelje v Kamjenjec do takozvanega „Novega mesta“. Škoda, da se tako zanimivi ostanki gradu in trdnjave pod rusko vladjo tako uničujejo. Ako se zida hiša in je potreba kamnja, podere se kar del stare trdnjave ali stolp.

Nekdanj je bilo v Kamjenjcu 27 cerkva, med njimi latinskih katoliških 12; zdaj je katoliških cerkva samo še 4, predvsem katedralna cerkev, posvečena svetemu Petru in Pavlu, v začetku lesena, v XVI. stoletju zidana, pozneje prenovljena in razširjena. Turki so jo izpremenili v mošejo in ji prizidali visok, vitek minaret, ki stoji še dandanes. Na njem se blišči nad polmesecem kip Matere Božje. Ko so l. 1886. odpravili škofijo, je postala katedrala navadna župna cerkev. Dominikansko cerkev so zgradili iz lesa Korijašoviči l. 1370. Ko je l. 1420. zgorela, so jo nanovo sezidali, sevč iz kamna. Turki so iz nje najprej naredili vojašnico za janičarje, pozneje pa jo izpremenili v mošejo. Njen največji kras je prižnica iz enega kamna. Turki so jo pripeljali iz Carigrada, in ko so morali zapustiti Kamjenjec, so se dogovorili v pogodbi s Poljaki, da bosta prižnica in prej omenjeni polmesec na minaretu ostala na mestu nerazrušena. Leta 1843. so zatrli samostan. Nato se je v poslopju nastanilo semenišče, dokler tudi to ni bilo odpravljeno leta 1866. Zdaj so v njem ruski uradi. Armenska cerkev je bila tudi v začetku lesena. V njej se nahaja sloveča Mati Božja iz desetega stoletja. Najstarejša je v Kamjenjcu cerkva sv. Nikolaja, nekdanj armenska cerkva; v nji se nahajajo armenske liturgične knjige iz l. 1296. L. 1822. so jo Armenci izročili unijatom; ko je pa vlada odpravila unijo, je bila izpremenjena v rusko pravoslavno cerkev. Vseh pravoslavnih cerkva je v Kam-

jenjcu 18, najnovejša je krasna cerkev sv. Aleksandra Nevskega, najstarejša pa cerkev sv. Trojice, ki je še iz časov Korijašovičev. Pri ruski katedralni cerkvi sv. Janeza je ustanovljena od l. 1864. bratovščina sv. Janeza, ki ima namen razširjati pravoslavlje na Podolju. V nekdanj frančiškanskem samostanu stanuje zdaj ruski škof.

FOT. L. LENARD

TURŠKI MINARET V KAMJENJCU

V Kamjenjcu se nahaja gimnazija, katero so ustanovili jezuiti l. 1610. in ženska gimnazija s 300 dijakinjami. Tu je ustanovljeno tudi podporno društvo za dijake in dijakinje, ki izda na leto do 3000 rubljev podpore. Poleg tega je v Kamjenjcu še pravoslavno semenišče in mnogo nižjih in strokovnih